

tis idoneam procuravimus. Eiusdem quoque intentionis studio, imbecillitati fragilium consulentes, etiam tintinnabula, atque bechinia, diversaque divinæ domus utensilia comparavimus. Calices quoque duos argenteos pulcherrime deauratos hac vobis ratione providimus; ut cum sacra Dominici corporis et sanguinis mysteria vultis accipere, stannum, vel vitium quodcumque metallum vestris labiis nequaquam necesse sit adhibere. Conspicua nihilominus sacrosancto altari tegmina, et celebrandis missarum solemnissimis pretiosa contulimus ornamenta.

Hæc omnia, fratres, nos non sine labore quaesivimus, ut vobis laboris impendia tolleremus: tantoque liberius se vester animus ad alta sustolleret, quanto minus hunc ad providenda sibi infirma rei

A familiaris inopia non gravaret. Unde rogo, fratres charissimi, quicumque mihi estis in hujus loci sacri habitaculo successuri, ut qui vobis ante consului, quam hujus vitæ haberetis ingressum; vos etiam me pia vicissitudine vestris adjuvetis orationibus jam defunctum; et qui vobis paravi locum religiose vivendi, vos mihi copiam acquiratis indulgentiam promerendi. Ecce, fratres mei, fui quod estis: et emensus sum, quod transitis. Præsto vobis sunt quæ deserui; propinquum est quo perveni. Sic igitur compendium vestræ mortalitatis excurrere; ut elapsis vanis, quæ temporaliter transeunt, ad bona perveniatis, quæ his perpetuo mansura succedunt.

Sit nomen Domini benedictum.

B

329 330 OPUSCULUM DECIMUM QUINTUM.

DE SUÆ CONGREGATIONIS INSTITUTIS. AD STEPHANUM MONACHUM.

ARGUMENTUM. — Stephano cuidam qui ex cœnobio ad eremum emigraverat, eremiticæ vitæ, et conversationis præcepta desideranti depromit: nec non eremitarum, quibus ipse præerat, regulas, et vivendi instituta exponit; saluberrima interim monita immiscens, ut rudem adhuc, et hujusmodi viæ rationis inexpertum ad insidias cacodæmonis superandas: dura, et aspera quæque perferenda: et denique ad omnes perfecti eremitæ numeros implendos gradatim perducatur.

Charissimo fratri STEPHANO, amore supernæ charitatis incluso, PETRUS ultimus crucis Christi servus, salutem in idipsum.

Honestæ petitionis tuæ, dilectissime fili, vota suscepimus, quibus te per nostræ admonitionis apices eremiticæ vitæ regula postulas informari. Monasterialem quippe latitudinem fugiens, mox fervido spiritu cellulæ te carceralibus angustiis inclusisti. Non contemnenda plane petitio, nec otiosum, vel ineptum negotium: sed si exsecutor inveniretur idoneus, etiam posteris non mediocriter profuturum. Nos autem, qui in hujus professionis via neminem vivendo præimus, cæteros loquendo præire, velut indices, sive iudices itineris, temerarium judicamus. Præposterum quippe est, si lingua tanquam magisterii super alios arripiat ferulam, cujus adhuc vita flagellis obnoxia exhibet clientelam. Sed qui calcato propriæ voluntatis arbitrio obedire Deo per omnia decrevistis, dignum profecto est tuis quoque petitionibus a fraterna charitate non segniter obedire.

Quapropter in angusto positi, dum et tuis desideriis satisfacere cupimus, et tamen propriæ mensuræ metas excedere non audemus, tutum nobis arbitramur, et integrum hujus quidem institutionis præcepta non edere; sufficiat autem, quod in nostra fieri congregatione conspicimus, et experti sumus, simpliciter explicare. Nec tam quid ab eremitis fieri debeat, generali definitione præscribimus, quam quod in hac eremo fiat, cum de loco, tum persona specialiter intimamus. Quod tamen ex charitate le-

C gentibus infructuosum esse non credimus, cum ad perfectionis cuimen præcepta quidem moveant, sed exempla compellant.

CAPUT PRIMUM.

De solitaria vitæ laudibus.

Vere, frater, ut dicitur, ipsius rei notam fixisti, cum ad Deum redire non per qualemcunque, sed per auream viam laudabiliter elegisti. Nec ad hoc te prudentia humanitatis impulit, sed divinus procul dubio Spiritus incitavit. Hæc est enim via, quæ inter reliquas ad summa tendentes eminens, et excelsa est. Interim per se currentem jam ponit in patria: et eum, qui adhuc versatur in labore, jam quodammodo recreat, et consolatur in requie. Hæc nimirum via per se commeantium gressus neque spinis sollicitudinum pungit, neque luto negotiorum sæcularium impedit. Porro hæc via spatiosa simul et angusta: sed hoc modo, ut quisquis per eam comite cœlesti desiderio graditur, et propter angustias noxie non impingat, et propter latitudinem a rectitudinis linea non divertat. Nam etsi incipientibus plerumque stricta, vel difficilis videatur, non tamen mox, nisi quod absit, fides desit, inconstanti pusillanimitate deseritur: assuetis autem et perfectioni jam propinquantibus, vel hærentibus facilis quidam, et quodammodo lata via videtur eremitica vita. Nunquam tamen a portanda post Jesum cruce deficiunt, dum et proprias voluntates reprimunt, et adversus cogitationem suarum tentamenta configunt. Duxisti, frater, uxorem, quam non quidem

cum uxoribus Jacob vel a gignenda sobole sterilitas A
privet, vel a venustate vultus lippitudo 331 dede-
coret; sed illam profecto, quæ sit et cum Lia fe-
cunda, et cum Rachele formosa. Nimirum ut et
tibi clarescat obtutus ad videndum principium, et
plurimi nobiles tui fervoris imitentur exemplum.

Hæc profecto est mulier, de qua dicitur: « Quia
fortitudo, et decor est indumentum ejus (Prov.
xxxii). » Solitariae nempe conversationis officium
est, ut sic desudet quis in magni operis fortitudine,
quatenus semper sollicitus sit in exhibenda decori
animi puritate. Hæc est, inquam, de qua rursus
dicitur: Quia « manum suam misit ad fortia, et
digiti ejus apprehenderunt fusum (Ibid.). » Quia
videlicet hujus vitæ idoneus exsecutor sic se per
majora opera ex desiderii fervore dilatat, ut etiam B
cautus quæ sunt minima non relinquat. Hæc plane
utrarumque sororum Lazari sibi vindicat dignita-
tem: quia et cum Maria sedens ad vestigia Domini
ejus verbis intendit, et cum Martha eundem Do-
minum diversis sanctarum virtutum epulis reficit
(Luc. xix).

Sed cur in describendis hujus sanctæ vitæ meritis
diutius immoror? Plane ut compendiosius eloquar,
multæ sunt viæ quibus itur ad Deum; diversi sunt
ordines in universitate fidelium: sed in omnibus
his nulla profecto via est tam recta, tam certa,
tam expedita, atque cunctis supplantatoriæ impa-
ctionis offendiculis aliena; quia et omnes fere occa-
siones, quibus peccari possit, eliminat: et plurima C
virtutum, quibus Deo placeat, incrementa conver-
tat: ita ut quodammodo facultates adimat delin-
quendi, et bonis operibus insistendi vim necessi-
tatis imponat. Quod nimirum qui non dedignatur
inquirere, in aliis nostræ parvitas opusculis valet
expressius invenire. Huic ergo sanctæ, et, ut vere
fatear, vivificæ vitæ illud non incongruenter apta-
tur, quod per Salomonem dicitur: « Multæ, inquit,
filia congregaverunt divitias, et tu supergressa es
universas (Prov. xxxi). »

CAPUT II.

De origine vitæ eremiticæ.

Verumtamen rei ordo postulat, ut antequam ra-
mos conversationis attingam, ipsam radicis origi-
nem solerter inquiram: et qui hujus institutionis D
auctores fuerint, evidenter expediam. Dignum sci-
licet arbitror fontem prius aspicere, ut post secu-
rius valeam rivos haurire.

Hujus itaque vitæ normam, ut anteriora præ-
teream, in Veteri Testamento Elias coepit; Eliseus
vero aucto discipulorum collegio dilatat. In Novo
autem Paulus et Antonius non dissimili ab his
invicem proportionem creduntur. Dum constet juxta
fidem gestorum quod et Paulus in eremo singula-
riter vixit, et plures Antonius in hac professione
discipulos enutrivit. Quanquam et hoc certe non
lateat, quod et Moyses sub ipso tunc promulgatæ
legis initio quadraginta annis populum per deserta
ductaverit (Exod. xxiv); totidemque diebus ipse

Redemptor noster, illucescente jam videlicet Evan-
gelii gratia, eremum consecravit. Teste Marco, qui
post enarrationem baptismi, præsto subintulit: « Et
statim Spiritus expulit eum in 332 desertum, et
erat in deserto quadraginta diebus, et quadraginta
noctibus, et tentabatur a Satana, eratque cum be-
stiis (Març. i). » Baptista quoque Joannes hujus
professionis assertor non mediocriter existit, qui
sine humano victu in deserto vivere non humana
virtute decrevit (Ibid.).

CAPUT III.

De duplici eremitarum genere.

Quapropter et ex ipsa nascentis hujus institutionis
origine, et posteriorum deinde succedente processu
manifeste colligitur, quod eremitarum ordo biparti-
tus est: quorum videlicet alii cellulas incolunt, alii
passim per eremi deserta gradientes, certas ædes
habere contemnunt. Sed qui per eremum spatiando
discurrunt, anachoretæ; qui vero cellulis contenti
sunt, usitato vocabulo eremitæ dicuntur: quibus ni-
mirum nomen commune factum est speciale. Quan-
quam hujus temporis fratres. superbum ducant hoc
sibimet arrogare vocabulum, sed humilitatis causa
penitentes se potius gaudeant appellari. Anachore-
tarum autem jam tunc filii Jonadab primitiæ fue-
rant, qui, sicut Jeremias testatur, vinum et siceram
non bibebant (Jer. xxxv). Habitabant porro in ten-
toriiis, et quas nox compulerat, sedes habebant. Hi
denique scribuntur in Psalmo (Psal. cxxxvi), quod
primi captivitatem sint sub hujusmodi persecutione
perpessi: quia ab exercitu Chaldæorum vastante
Judæam, urbes sunt introire compulsi. Hac vide-
licet ratione, quod oppida carceres ducerent, et dul-
cis habitaculi requiem deserti solitudinem æstima-
rent. Sed nos sanctis anachoretis, qui hoc tempore
aut rari sunt, aut nulli, solam reverentiam exhibe-
mus, ad eremitas autem omnem hujus disputationis
articulum vertimus.

CAPUT IV.

Qua diligentia resistendum carnis ac diaboli tenta- tionibus.

Quisquis igitur cellulam cum diabolo dimicaturus
ingreditur, et in arena spiritualis prælii ferventis
animositate pectoris incitatur, ad hoc totam suæ
mentis intentionem dirigat, ut delectationem carnis,
vel ad momentum quidem jam ultra non sentiat;
sed sibimet, simul et mundo mortuus vivat. Ad to-
lerandas itaque calamitates, atque miserias animum
præparet, morti se pro Christo devoveat, diversis
virtutum telis lumbos mentis accingat; omnia sibi-
met aspera, et dura præponat; ut cum acciderint,
non improvidus enerviter concidat, sed omnia
æquanimitè ferat. Plane sicut fluvius ex sui fontis
origine perexiguus oritur, sed processu longioris de-
clivii, rivis hinc inde confluentibus dilatat: sic in-
terior noster homo in sanctæ conversationis itinere
tenuis, et velut aridus incipit: paulatim vero per in-
crementa virtutum quasi rivis undique concurren-
tibus convalescit.

Quisquis ergo nititur annis fluenta restringere, juxta fontis aditum, necesse est satagat obstacula convecare: ut ubi nondum annis, sed **333** adhuc rivulus cernitur, illic obicibus impetis facile reprimatur. Qui ad aulam quoque regiam properare disponit, in ipso demum expeditionis exordio cum paucis egreditur: confluentis autem subinde numerus societatis augetur. Quisquis denique huic struit insidias, non procul a domo, unde egreditur, latitat: ut necdum constipatus multitudine comitantium repentinos impetus non evadat. Tunc autem veraciter ad regem nostrum properantes iter incipimus, cum rudes adhuc, novique tirones in spirituali militia sacramenta juramus. Sed quia necdum spiritualium studiorum agmine circumfundimur, necdum perfectionis virtutibus roboramur; tunc veterosus hostis ante ipsum egressionis nostræ vestibulum insidias præparat, ibi versutiæ suæ dolos, ibi malignitatis artes et laqueos, ibi deceptorum machinas, et omnia pestiferæ calliditatis argumenta concinnat: quatenus rivum adhuc tenuem boni operis obstruat, et gradientem, antequam comitantium agmine fulciatur, exstinguat.

Sed inter has jaculorum crebrescentium grandines, inter istas bellorum ingruentium tempestates, Christi miles non formidine contabescat, non fractus labore deficiat; sed invictæ fidei clypeo præmunitus, quo acriora infestantium luctatorum certamina tolerat, eo certius de vicina Dei auxiliantis aspiratione confidat. Nec prorsus addubitet, quia si primæ tentationis articulum illæsus evaserit: paulo post roboratus, et validus, terga vertentibus ac succumbentibus suis adversariis, prævalebit. Idcirco nempe insidiator spiritus totum fel suæ nequitæ circa novitios evomit. Ideo omne virus artificiosæ ac deceptorie calliditatis effundit: quia non ignorat, quoniam si tunc effectum perversi conatus amiserit, opportunitatem lædendi postmodum non habebit. Imo qui supplantare non potuit, ruinæ postmodum turpiter subjacebit; et qui rudi non prævalet, exercitato succumbet.

CAPUT V.

De quiete, silentio, et jejunio, eremitis præcipue necessariis.

Notandum autem, quia cum omnibus ad æterna festinantibus universæ virtutes animi sint habendæ, solitariæ vitæ proposito tria sunt præcipue exteriora videlicet, congrua speciali præ cæteris observatione tenenda: quies scilicet, silentium, atque jejunium: et cætera quidem instrumenta justitiæ in sola plerumque devotione, vel habitu; ista autem in exercitio debent familiari quadam sedulitate versari. Sicut enim sacerdotis est proprium sacrificiis offerendis insistere, doctoris est prædicare; ita nihilominus eremitæ officium est, in jejunio, silentioque quiescere. Unde non frustra reperitur ab antiquis vitæ hujus institutoribus dictum: *Sede in cella tua, et retine linguam tuam, et ventrem, et salvus eris.* Venter siquidem reprimendus est, ne dum ipse im-

moderate repletur cibus, cætera quæque membra inficiat vitiis. Lingua vero restringitur, quia indisciplinate laxata, supernæ gratiæ vigore animam vacuat, **334** et a statu salutiferi rigoris enervat. Verumtamen modus atque discretio in talibus est adhibenda; ne quod indifferenter agitur, velut onus importabile, per intolerantiam pusillanimitate deponatur. Sicut ergo supra promisimus, quæ in hac eremo vivendi regula teneatur, breviter explicemus: ut dum hanc quasi quoddam vivendi metrum considerationis tuæ oculis apposueris, sive excedens, sive inferius gradiens, ad hanc sedula intentione recurrens, errare non possis.

CAPUT VI.

Regula jejunii ac refectiois.

Ab Idibus itaque Septembris usque ad resurrectionem Dominicam, quinque per hebdomadam diebus tenetur hic ex more jejunium. Ab octavis autem Paschalis festivitatis usque ad sextum diem Pentecostes, quatuor tantum per hebdomadam diebus jejunium celebratur. Hac videlicet discretione servata ut propter Dominicum diem, de cujus speciali reverentia nullus addubitat, etiam tertia et quinta feria bis in die reficiant fratres. Illo enim tempore licet aliquanto remissius vivere: tametsi minime prohibeantur monachi auctoritate sacrorum canonum jejunare. Ab octava vero Pentecostes usque ad Nativitatem B. Joannis, tertia quidem feria pulmentum fratribus hora nona tribuitur, quinta vero feria refectio iteratur. Porro a festivitate S. Joannis usque ad Idus Septembris, tertia et quinta feria bina refectio in die teneatur: reliquis vero quatuor diebus jejunium ex more servetur. Salvo videlicet eo, quod si quis inter fratres infirmari conspicitur, mox illi, prout necesse fuerit, misericorditer subvenitur. In festivitibus duodecim lectionum, quæcunque veniunt ab Idibus Septembris usque ad Resurrectionem Domini, semel tantum reficiant fratres; exceptis videlicet his solemnitatibus, omnium sanctorum, S. Martini et S. Andreae, hebdomada Natalis Domini, et uno die Epiphaniæ, et Hypopanti. Quibus nimirum diebus iteratur pro more refectio. In cæteris autem festivitibus una tantummodo sint refectio contenti.

Notandum autem, quia non omnes, quæ in monasterio, etiam in eremo celebrantur festivitates. Et hæ quæ illic fiunt, plerumque transmutantur, ut aut in tertia, aut in quinta feria celebrentur: exceptis nimirum præcipuis festivitibus, quæ ob reverentiam dignitatis mutari non possunt. Plerasque autem festivitates, quæ non adeo sunt præcipuæ, sive in quadragesimali tempore, sive per totius anni curriculum, cellerarius cum his qui juxta ecclesiam commorantur, cum duodecim celebrent lectionibus: atque si priori videtur, aliqua illis, rarissime tamen, misericordia refectiois impendatur. Cæterum ii qui per diversas sunt cellulas constituti, dum foris minime prodeant, trina lectione contenti, jejunium ex more conservent. Jejunare autem illos dicimus,

qui p nem cum sale et aqua percipiunt. Ubi præter hæc alud quid additur, in eremo jejunium non vocatur. Duabus autem illis quadragesimis **335** quæ vel N tale Domini, vel sanctum Pascha præcedant, nonnulli fratres hic sunt, qui totam hebdomadam jejunando transcurrunt; et quotidie, exceptis Dominicis, in pane et aqua vivunt. Quidam etiam fratres in utriusque quadragesimæ non solum quibusque festivitibus, sed et Dominicis diebus coquinaibus abstinent. Quod nos in Dominicis diebus primo quidem propter excellentiam sanctæ Resurrectionis curavimus prohibere, sed rursus coacti sumus fraterna supplicatione permittere. Vescuntur autem pomis, et herbarum radicibus, ac leguminibus infusis, vel etiam elixis.

Nec illud plane silenter omittimus, quod in quadragesimæ utriusque principio omnes monachi, nec non et laici triduanum jejunium districte conservant: ita ut qui a percipiendis alimentis omnino se compescere nequeunt, solo tamen pane simul et aqua contenti vivant. Est autem consuetudo fratribus omni tempore duo in Dominicis diebus habere pulmenta, propter duas scilicet quadragesimas superius nominatas: in quibus per omnes, et Dominicas videlicet, et sanctorum festivitates, uno duntaxat probantur esse contenti. Cæteris autem diebus, quibus nimirum temperato jejunio remissius vivunt, si his in die comedunt, duo illis pulmenta fiunt, prandentibus unum, cœnaturis alterum exhibendum. Sin autem una sit refectio tantum, unum sit nihilominus et pulmentum. Quod autem in Dominicis diebus duo hic fieri solere pulmenta meminimus, constat extra eremiticam regulam idcirco fuisse permissum, quia perraro huc ab extraneis oblationum deferatur exenium. Cæterum ubi locus frequentatur devotione fidelium, cessat procul dubio geminatio pulmentorum.

Unde sit ut in illa eremo, quam auctore Deo in latere Suavicinii montis ipsi construximus, pulmentum præter unum, cunctis æque temporibus penitus ignoretur. A vino autem aliquanto tempore continuimus, ita ut neque laici, neque extrinsecus venientes, vel etiam in Pascha Domini aliquid hic præter aquam liberent: neque vinum hic, nisi pro sacrificio haberetur. Sed quoniam et hic manentes ceperunt ægrotando deficere, et quidam ad eremiticam vitam transire cupientes, hujus rigoris observantiam videbantur penitus abhorrere, fraternæ, sive, ut verius dicam, communi imbecillitati dispensatorie condescendentes indulsumus, ut vinum servato sobrietatis moderamine biberetur. Ut quod cum Joanne non possumus ex toto relinquere (*Luc. 1*), saltem cum Timotheo Pauli discipulo meminerimus infirmo stomacho parcere, et humiliter ministrare (*Timoth. 1*); et qui prorsus abstemii esse non possumus, esse saltem sobrii studeamus. Verumtamen in prædictis duabus quadragesimis consuetudo tenuit, ut neque monachis, neque laicis vini, vel etiam piscis perceptio concedatur: exceptis his quatuor festivita-

tibus, sancti scilicet Andreae, B. Benedicti, et Dominica palmarum, et Cœna Domini: quibus nimirum sacratissimis diebus pisces, et vinum excellentium solemnitatum lætitia invitante percipiunt. In Sabbato autem sancto, nec non et vigilia Natalis Domini, ut labor ecclesiastici relevetur officii totum panem, **336** qui voluerint, comedunt: alium vero cibum, sive laici, sive monachi penitus non admittunt. Tres autem solummodo octavæ per annum ita celebrantur, ut jejunare hic nemo cogatur, id est Dominicæ resurrectionis, et sanctæ Pentecostes, atque Natalis Domini. Sed quibusdam, quia propter desuetudinem grave est totius hebdomadæ binam continuare refectioem, quoniam quidem hoc humiliter expetunt; jejunare aliquantulum pro misericordiâ conceduntur: quanquam in octavis Pentecostes et ecclesiasticâ traditio, et Patrum decernat auctoritas jejunandum: In reliquis vero octavis quarumlibet festivitatum, ecclesiasticum quidem, prout regularis ordo postulat, tenemus officium, tenorem vero consueti jejunii non mutamus.

CAPUT VII.

De servorum disciplina.

Ut autem tota domus Dei sub regulari custodiâ, et disciplina teneatur, et unumquodque membrum operetur in corpore, juxta suæ proprietatis officium, famuli quoque, qui huic loco deserviunt, ab assignato sibi vivendi ordine non recedunt: qui nimirum per totius annalis spatii cursum tribus per hebdomadam diebus tenent ex more jejunium. In illis autem duabus quadragesimis quatuor dies jejunio dedicant, exceptis his, qui in viam longius diriguntur. Porro quocumque prodeant, omni tempore carnis non vescuntur: proprium etiam aliquid habere nihilominus, sicut et monachi, prohibentur. Nonnulli quoque ad audiendi Psalterii vigiliis maturius surgunt, cum his videlicet fratribus, qui apud ecclesiam commorantur. Promissionem autem ingredientem hanc faciunt: *Ego frater N. promitto obedientiam et perseverantiam omnibus diebus vitæ meæ in hac eremo, quæ est ædificata ad honorem Dei, et sanctæ Crucis; pro timore Domini nostri Jesu Christi, et remedio animæ meæ. Quod si aliquo unquam tempore hinc fugere, vel abire tentavero; liceat servis Dei qui hic fuerint, me plena sui juris auctoritate requirere, et coarcte ac violenter in suum servitium revocare.* Scriptæ ergo huic promissioni signum crucis ipsi præfigunt: et ab aliquo fratre coram omnibus lectam ponunt super altare. Monachi autem nullam promissionem faciunt, præter eam tantum, quæ in monasteriis fieri consuevit; solo duntaxat eremi nomine permutato. Enimvero et monachis et laicis introire volentibus, omnia dura et aspera proponuntur: videlicet extremitas, vel etiam nuditas vestium, penuria ciborum, propriæ voluntatis aversio, durissimæ correptionis asperitas, contumeliæ, reprehensionum, laboris, et assiduæ fatigationis instantia. Hæc, et hujusmodi multa, quæ nimirum nos idcirco prosequi, et enumerare negligimus, quia hæc

eadem in monasteriis fieri regulari traditione meminimus.

337 CAPUT VIII.

De panis mensura, et spiritualibus exercitiis.

Panis autem eadem in eremo, quæ et in monasterio est mensura, hac tamen discretionem servata, ut in diebus quidem refectionis sive singulæ, sive binæ, si totum vult frater comedere, reprehensioni non cogitur subjacere. In diebus vero jejunii, quia unusquisque frater lances habet in cella, illis semper librat, quod sibimet cœnaturus apponat. Mensura autem illa hunc habet modum, ut superaddito quadræ dimidio dimidium buccellæ totius appendat: quadræ videlicet remanente integra semis. Et ut nulla dubietas super hujusmodi mensura remaneat, novem ornicum, vel tria anserum ova libratis lancibus tantundem pensant. Et de jejuniis quidem, et de mensura ciborum ista sufficiant.

In cæteris autem spiritualis exercitii studiis, quæ sit hic continui fervoris instantia, quæ sollicitudo, quam vigil et operosa frequentia, timeo scribere; ne et meipsum forsitan eis cohabitantem, etsi non cooperantem, vana videar elatione jactare. Hoc tantum mihi dicere liceat, quia non parva hic diligentia est in flexionibus genuum, in disciplinis scoparum, et in cæteris hujusmodi: quæ nimirum, frater charissime, quia eorundem hæc satagentium vivis vocibus clarius potes addiscere, non expedit hic omnia litteris adnotare.

CAPUT IX.

De psalmodia.

De psalmodia vero hæc consuetudo est, ut cum duo simul commorantur in cella, duo persolvant in die Psalteria; unum pro vivis, alterum pro defunctis. Et illud quidem quod est vivorum, cum illis dicitur additamentis, quæ B. Romualdus apponit, quæ etiam nos non gravemur inserere; ne nos conqueratur forte novitius, quæ sibi magnopere noscenda sunt, præterisse. Decursis plane quinque psalmis, protinus subinfertur: *Gloria tibi, Trinitas, æqualis una Deitas, et ante omne sæculum, et nunc et in perpetuum. Orate pro nobis, omnes sancti Dei, ut digni efficiamur promissionibus Domini Dei nostri Jesu Christi. Pater noster.* His expletis, mox subditur: « Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cælum et terram (Psal. cxxiii). » Et evolutis aliis quinque psalmis, tunc dicitur: *Te Deum Patrem ingenitum, te Spiritum sanctum paracletum, sanctam et individuan Trinitatem, toto corde et ore confitemur, laudamus, atque benedicimus, tibi gloria in sæcula. Amen.* « Domine Deus, in adjutorium meum intencæ, Domine, ad adjuvandum me festina. Confundantur, et reveantur inimici mei, qui quærunt animam meam. Adjutor meus, et liberator meus esto, Domine, ne tardaveris (Psal. lxxix). » *Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.* Quo finito rursus dicitur: *Adjutorium nostrum in nomine Domini.* **338** Hæc igitur per quinquenos psalmos alternatim semper adduntur, donec Psalterium cum tribus Domi-

nicalibus, nec non et totius hebdomadæ canticis expleatur. His etiam non neglectis, quæ in fine Psalterii videntur adjecta, videlicet, *Te Deum laudamus; Nunc dimittis, Domine, servum tuum;* duobus symbolis; *Gloria in excelsis Deo; Pater noster*, cum fide catholica; postremo litanæ cum orationibus hæc omnia consueto sine concludunt. Psalterium vero pro defunctis cum novem lectionibus dicitur, tribus nimirum per quinquenos psalmos: qui autem solus moratur frater, Psalterium quidem vivorum totum per singulos dies adimplet; defunctorum autem sive medium, sive totum, juxta quod virium possibilitas administrat. Horarum autem psalmodia canonica omnino sicut in monasterio, ita hic per ordinem nihilominus tota persolvitur.

CAPUT X.

De silentii rigore

Hoc autem inter cætera prætermittendum non est, quia in cellulis continuum tenetur, sicut revera in oratorio, ex more silentium: nec permittitur, ut illic alter alterum vel pro confessione loquatur, excepto si priori visum fuerit, ut novitiis, eorumque institutoribus ad tempus aliquantulum loquendi licentia concedatur. Si quid autem loqui indigent, ad Ecclesiam prodeuntes, quæque sunt necessaria, manifestant. Est enim revera, ut experimento cognovimus, animarum magna destructio, ubi passim fieri colloquium in cella permittitur. Nam dum infirmi quique fratres, qui sub confessionis specie se invicem visitant, breviter explent quod cœperant, ad alia se mox frivola et otiosa, data semel procaci linguæ libertate dilatant: et oblitii repente quare convenerint, mox fratribus suis, vel etiam prioribus detrahunt: et quos amare sinceriter, et pure debuerant, dente, ut ita loquar, livido mordaciter rodunt. Deinde ad sæcularia transeunt, et quidquid est, quod in uribus agitur, de eo in cellula disputatur. Necdum id ad aures vulgi fama pertulit, unde plerumque notitium jam secreta complevit. Adde, quod absentibus arbitris, quanto reprehensionis securiores sunt, tanto, quidquid linguæ confluerint, liberius fundunt. Sicque fit, ut qui purgandi sese causa convenerant, cumulo linguæ contagio a se invicem sordidiores abscindant.

CAPUT XI.

De monasticæ institutionis observatione.

Illud etiam non minima pars pœnitentiæ est, quod omni tempore sive æstate, sive hieme non calceis, non ocreis utuntur in cellulis; sed nudis semper cruribus, et pedibus consuetudo est permanere, exceptis his, qui graviori molestia infirmitatis urgentur. Regulare autem est monasteriis (S. BENED. Reg. cap. 54), ut ii, qui in viam diriguntur, foris non comedant, si eo die sperant **339** reverti. Cui videlicet observantiæ illud etiam apud nos additur, ut sive ipso, sive alio die fuerit quis egressus, exceptis præcipuis festivitibus, jejunus semper ad eremum revertatur: sin alias pœnitentiæ non deerit.

De cæteris vero monasticæ institutionis observa-

tionibus, quidquid in regulari et districto monasterio tenetur, idem etiam hic caute et solerter nihilominus custoditur: videlicet de promptissima obedientia, ut quodcumque præcipitur, humiliter et ferventissime peragatur; de non dando, vel accipiendo sine jussione prioris, de proprio non habendo; ut dum sunt in claustro, quod est juxta ecclesiam, sive in festis diebus, sive omnibus incompetentibus horis silentium teneant; ut in capitulo, in oratorio, in refectorio regularem consuetudinem non postponant; ut cum hospitibus non loquantur; atque ideo a cellulis usque ad ecclesiam sive venientes, sive redeuntes, a censura silentii non recedant (S. BENED. Reg. cap. 5, 55, 54; 5, 55, 42, 52 et 53): enumerare postponimus, quia lacinosi styli fastidium devitamus.

CAPUT XII.

De pietate erga defunctos.

Illud etiam silentio præteriri dignum esse non ducimus, quia cum frater quispiam ex nostris obierit, qui videlicet nobiscum degunt, pro eo unusquisque septem dies jejumat, septem disciplinas cum millenis scoparum ictibus accipit, septingentas metanceas facit, triginta insuper Psalteria ex more decantat, et unusquisque sacerdos septem missas illi pro sua persona persolvit, salvo eo, quod continuè quoque triginta diebus pro eo missarum solemnia in conventu communiter celebrantur. Hæc igitur hujus loci regula nulla voti varietate postponitur; hæc consuetudo circa defunctos districta prorsus, et inviolabili semper observatione tenetur.

Si autem quis fortasse novitius, vel quolibet modo inunctam poenitentiam morte præventus consummare non potuit, mox ut ad fratrum notitiam res patefacta pervenerit, cum magno fervore tota poenitentia, parili facta inter eos divisione suscipitur: et quantalibet sit, brevi spatio per diversos afflictionis modos ovanter expletur. Pauca igitur de ea, quæ nunc est, hujus eremi conversatione sufficiant: ut per hæc, quæ breviter adnotantur, valeat colligi quid ex his, quæ silentio prætermissa sunt, debeat aestimari.

CAPUT XIII.

Adhortatio.

Hæc itaque, dilectissime fili, quæ de fratrum nostrorum tibi conversatione protulimus, diligenter intuenda præ oculis pone; vires etiam tuas velut in statera districtæ examinationis appende: ut sive subsidias, sive magis emineas, dum triti metam jugiter contemplaris itineris, per anfractuum diverticula prorsus oberrare non possis. Nam et pictor imaginem **340** compilationis gratia sibimet pro scheda constituit, qui tamen ad mensuram tabulæ, quæ versatur in manibus, omnia redigit, et huic coaptata mutuati operis libramenta componit. Tu etiam nihilominus juxta modum virium, quem tibi celestium charismatum Largitor infuderit, hæc tibi sic in exercitium arripe, ut noveris, quantum cogaris ex necessitate minuere, vel quantum hæc in te per accessum gratiæ possis augere. Nonnulli nempe totam

A hebdomadam jejunando facile transigunt, quidam vero etiam bidui jejunium molestissime ferunt: sed in his exhibendis non dispar meritum uterque sortitur, et robustus videlicet, qui fortia peragit; et debilis, qui ea, quæ prævalet, minima non relinquit.

Quapropter difficile est definitivam communemque regulam super jejniis constituere, ne cogere videamur vel fortiores a sua perfectione languescere, vel debiles viribus suis majora tentare: *Unusquisque enim proprium donum habet ex Deo, alius sic, alius autem sic.* Nam et apud antiquos Patres nostros, plerosque legimus existisse, qui etiam simul in communi congregatione viventes, non communem vivendi regulam tenuerunt. Vires ergo suas unusquisque considerans, non semetipsum inaniter fallat: non se simulata debilitate decipiat: sed prout viderit se posse, sub sobrietatis legibus, et abstinentiæ se rigore constringat.

CAPUT XIV.

De iis qui arctiori vivendi genere se obstrinxerunt.

Porro et inter nos quoque nonnulli fratres sunt, qui longe alia, quam hic scriptum est, via conversationis incedunt, et arctiori se non minimum vivendi lege constringunt. Alii siquidem nullo unquam tempore vinum bibunt, vel acetum quomodolibet hauriunt: alii vero ovis, lacte simul et caseo, suina quoque pinguedine non vescuntur; plerique mattarum velut mollia strata despiciunt, et papyrinis ad quiescendum contenti sunt storeis, ita ut palcarum quoque stramenta subjici prorsus abhorreant: alii asperrima quæque cilicia tanquam mollia, ac delicata indumenta contemnunt, et loriceis ad carnem ferreis induuntur. Non deest, qui totius anni tempore per singulos non modo communes, sed etiam festivos, atque Dominicis dies, dimidio sit pane contentus. Hic idem frater per integrum et dimidium circiter annum quinque diebus hebdomadæ cibum non tetigit, solis autem Dominica, et quinta feria comedere contentus fuit. Nunc etiam Dominicis diebus, et quinta feria post horam videlicet nonam sic uno pulmento reficitur, ut secundum prorsus ignoret.

Est etiam qui continentiae et sobrietatis amore non modo pomis, sed et cæpis et porris, cunctis videlicet herbarum acruminibus se decreverit abstinere. Et qui utroque quadragesimali tempore singulis quibusque diebus, alliis geminato pugillo ciceris vivat, quinta vero feria semper, tertia autem raro panem solummodo comedat. Hic etiam lumbos suos ferrea **341** semper catena circumdat, ne quando modum sobrietatis refectionis excedat.

Confessus est mihi quidam ex senioribus nostris, quia cum solus in cella comederet, non sibi juxta pruritum famis alimenta citius indulgeret, sed remorando, ac protrahendo, raro videlicet, atque minutius micas potius quam frustra panis in os mitteret, et sic se inter ipsa corporis alimenta durius per inopiam cruciaret: ut ipse etiam cibus

non tam resolveret quam puniret, et refectione potius A
 V. eretur esse decem defectio, dum non delectando reficeret, sed affligendo potius castigaret. Corripui adolescentem nostrum indolis adhuc ephæbæ, acriori insuper verberare castigavi, quia cantabricii panis quadra vivebat in die, et ita vix demum, ut ad medium usque relaxaretur, obtinui; qui nimirum tunc ferrea lorica interula a Dominico die usque in quintam feriam nullum penitus cibum sumpserat, tribus vero reliquis hebdomadæ die us solo pane vivebat. Habemus inter nos fratrem adhuc et ætate juvenulum, et conversione novitium, qui totum implere Psalterium extensis in altum brachiis consuevit; per quinquagenos videlicet psalmos brachia fatigata deponens, sed antequam vel unum productionem psalmum B decurrere valeat, iterum subrigens. Habemus et alium incurvum jam senem, qui duo Psalteria sub una brachiorum extensione decantat: unum videlicet cum canticis et litanis, multisque orationibus; alterum vero pro defunctis cum novem lectionibus.

Dicam, sed quis sciat, utrum fidei assertioni fidelissimæ præbeatur? Sed parvipendendum est, si humana temeritas arguat, quem summa Veritas falsitatis excusat. Idem senex, Dominicus nomine, nonnunquam uno die continuato cum nocte, novem Psalteria meditando decurrit, et interim pene semper utraque manu scopis armata nudum corpus afficit. Notandum autem, quia dum peragere satagit, nocte, vel die sibi dormire non vacat, sed aliquando C genua flectens, dum caput terræ deponit, sic nudo repente somnus obrepit, quo videlicet solo contentus est. Hic mihi aliquando fraterna familiaritate conquestus est, quia cum novem sic Psalteria sæpe modulando perficeret, ad decimum nunquam potuerit pervenire. Novi fratrem, qui se fatetur toties psallendo genua flectere, quot in se versus totum Psalterium contineret; cum videlicet Psalterium quatuor fere millia versuum habere dicatur, sicut asserunt qui supputandis operam derunt.

Sed et hæc prolixius idcirco non prosequor, quia et eos, de quibus loquor, offendere timeo: et illis cohabitare, quibus non cooperor, aliorum D que narrare fervorem frigidus erubesco. Dignum autem credo robustis ac perfectioribus viris ista relinquere: sed et hæc ipsa mitiora quæ superius scripta sunt, aliquantisper sub modesto discretionis libramine temperare; ut dum valentiores quique per altum virtutum pelagum citato fervent remigio currere, imbecilles etiam littoris vicina secantes, non compellantur hærenti lembo in arenosis syrtibus remanere.

342 CAPUT XV.

De eremitarum jejuniis.

Veruntamen ne quod scribimus, prorsus a regulæ solum lege nutare videatur, credimus unumquemque fratrem in cellula commorantem, nisi omnino

ægrotus sit, ita ut decumbat quidem in lectulo, toto anni tempore, sive æstate videlicet, sive hieme, tribus per hebdomadam diebus jejunare in pane et aqua cum Dei adiutorio facillime posse: et quoniam Sabbato jejunare etiam canonicæ traditionis authenticum est, non grave videatur fratri etiam Sabbato refectionem ad nonam horam usque differre; ut semel quidem ipso die reficiatur, sed tamen vinum atque pulmentum percipere ex hujus nostræ institutionis indulgentia non vetetur. Et hoc quidem æstate. Nam ab Idibus Septembris usque ad Paschale gaudium, quatuor per hebdomadam diebus noverit jejunandum: sed etsi aliquando tanta debilitas acciderit, hiberno etiam tempore die Sabbati aut leguminibus infusis, aut herbarum radicibus, sive etiam pomis solitum licebit aliquantisper temperare jejunium. Ita tamen ut si unum quodlibet horum sumat, aliud, nisi veræ necessitatis causa dictaverit, non adjiciat. Postremo tamen propter pusillanimes, si hic necessitas omnino poposcerit, quæ fieri permissa est in æstate, eadem Sabbatorum discretio servetur in hieme.

De festivitibus quoque, quæ hiemali tempore celebrantur, in quibus nos asseruimus semel in die solere comedere, liceat geminare cibum, sicut mos est cœnobarum. Porro in duabus quadragesimis, videlicet, quæ Dominicam Nativitatem, Resurrectionemque præcedunt, tertia quidem feria, et quinta pulmentum sumat; Dominicis autem diebus et præcipuis festivitibus, addita insuper quinta feria, etiam vinum hibat. Pulmento autem uno quadragesimali tempore contenti sint fratres, quando semel reficiunt; quando vero refectionem geminant, alterum prandentes, alterum cœnantes accipiant. Reliquo autem anni tempore duo semper habeant. Dominicis quoque diebus, et majoribus festivitibus, si facultas affuerit, etiam tertium non negamus.

CAPUT XVI.

Discretio prælati in moderandis subditis.

Discretionem tamen debiliū in prioris arbitrio ponimus, nimirum ut ipse possibilitatem uniuscujusque consideret: et prout cuique viderit expedire, pie illis alimenta dispenset. Nam et nos approbamus, quod suis sæpe discipulis B. Remualdus dixisse perhibetur: Dummodo, inquit, frater quilibet cellam non deserat, etiam carnes permittatur ex discretionem comedere, si tam inevitabilis videatur necessitas imminere. Addebat insuper: Tale enim prope modum est de eremo ad monasterium reverti, quale de monasteriali ordine ad sæculum asportari. Unde necesse est, ut 343 quicumque eremiticæ præest fraternitati, robur cujusque diligenter examinet, et juxta virium facultatem necessaria subministret. Et quidem si omnes sub unius regulæ mensura vivere prævalent, optimum est; alioquin si unus, aut fortasse plures indigent, quod ii, qui incolumes sunt necesse non habent, clam videlicet, et occulte sic infirmis pia exhibeatur humanitas, ut valentes sine invidiæ stimulo in sui rigoris permaneant disciplina.

Neque enim necesse est, quod uni casus irrogat, A illico regulare omnibus fiat : cum et idem frater, qui hodie subveniri sibi per humanitatem postulat, secunda fortassis confortatus hebdomada, ejusdem humanitatis impendia non requirat. Nam et idem B. Romualdus, ut sui consueverunt referre discipuli, sic æstivi temporis hebdomadas alternabat, ut una quidem a Dominica in Dominicam in pane et aqua jejunando transigeret; alterius vero hebdomadæ pulmentum quinta feria manducaret. De conversis quoque quantum jejurent, ejusdem prioris provideat diligentia.

CAPUT XVII.

De somni ratione.

De somno quoque non tam dura quibusdam districtio quam modesta discretio necessaria est. Me- B lius quippe est somnum carni temperata quadam dispensatione concedere, et ferventer postmodum in Dei laudibus excubare, quam summoienus soporatum dissolutis tota die labiis oscitare. Enimvero nuperrimis etiam prædecessoribus nostris consuetudo non erat, ut aliquo tempore dormirent in die; nos autem æstivis diebus dormimus quidem, sed ut indubitanter experti sumus, quidquid proventus in die dormientes amittimus, hoc et maturius nocte surgentes, et expeditius divinis insistentes obsequiis compensamus.

Notandum autem, quia ante nocturnæ synaxis officium, si vel profundior adhuc nox, vel quolibet modo graves videntur esse vigiliæ, repetere accubitus licet : post nocturnum autem omnino non licet. C Unde nos, ut hæc regularis observantia posset facilius custodiri, hoc institimus, ut quotidie signum primitus ad vigilias sonet, deinde expleto ex more Psalterio, vel quantum ratio temporis considerata permittit, sonante iterum signo, nocturnale peragatur officium : ut juxta diluculum, quo videlicet tempore gravius incumbit accidia, stantes nos et canonicis inveniat occupatos officiis. Absit enim tunc nos sopori vel ignaviæ cedere, qua videlicet hora constat Redemptorem nostrum destructo mortis imperio surrexisse; ne si tunc dormiamus, quando oriente solo corporeo, etiam interior noster homo lucem debet inocciduum expectare, quod absit, irrisio nobis videatur illa congruere : « Discipuli ejus nocte venerunt, et nobis dormientibus, furati sunt D eum (Matth. xxviii). »

Cavendum est autem, ne somno quis vel ad momentum quidem incompetentibus horis assentiat. Nam si sedenti quidem, vel etiam stanti frequenter obrepserit, postmodum cum dormire voluerit, 344 ab ejus oculis sopor abscedit. Sic nimirum dormitatio vigiliam, et vigilia dormitationem parit : cum et qui dormitat, invitus postmodum vigilet, et rursus qui diutius vigilat, ex necessitate dormitet. Cui similem etiam indiscrete comedentibus sæpe contigit. Hinc namque est, quod nonnulli ridicule delirantes, superfluo conqueruntur se cœnare non posse, quod certe ex immoderati

ingluvie prandii manifestum est provenire. Nam si frugalitatis metam in prandio non excederent, vespertinam mensam non tantopere fastidirent. Ut ergo cœnare quis valeat, ac mox quiescenti sopor incumbat, et sobrie prandeat, et dormitationis ignaviam non admittat. Nonnulli autem, quod prætereundum non est, ut nocte securius dormiant, et usque ad satietatem longis profundi soporis stertitionibus intumescant, dum adhuc dies est, psalmodiam anticipare festinant : quibus nimirum districte prohibendum est, ne antequam suo tempore Completorium dicant, psalmos incipiant.

CAPUT XVIII.

De psalmodia privata ac publica, nec non aliis eremitarum exercitiis.

Psalterium autem unusquisque frater quotidie unum decantet, si vero pro defunctis vult addere vel totum Psalterium, vel medium, sive saltem tertiam partem, aut ex toto dimittere, ejusdem fratris relinquatur arbitrio; dum tamen meminerit omnem psalmodiæ ordinem, viventium scilicet et mortuorum, sicut in monasteriis actitatur, explere. Quatuor autem illis diebus, quibus jejunandum esse censuimus, silentium teneant, nisi forte necessitas superveniens aliter imperaverit. In ipsis autem cellulis nunquam loquantur alicui, nisi forte aut omnino morentur inclusi, aut etiam sint juxta monasterium constituti. Sed nec alium cum alio fratre sive de proprio conventu, sive cum extraneo præsumat aliquando simul in cella comedere, vel ad comedendum alios invitare, ubi nimirum non licet etiam confessionem cum alio fratre verbis vulgaribus agere.

Si duo simul fratres in cella cohabitant, unus semper præsit, et alter obediat, juxta communis videlicet prioris imperium : quod si uterlibet eorum novitius est, semel, aut bis in hebdomada post vesperam colloquendi licentiam habeant : at postquam novitius esse desierit, a mutua deinceps colloquutione cessabunt. A cellulis venientes, vel ad easdem redeuntes, sicut superius dictum est, semper silentium teneant. Cum signum sonuerit ad congregandos fratres, quicumque intellexerit, non habeat licentiam, dum se præparat, remorandi in D cellula, ultra quam quinque psalmos valeat decantare.

Caveat autem utilis frater, ne res suis necessitatibus deputatas, seu quælibet utensilia deterere præsumat, vel incaute tractare : utpote vestes, ferramenta, vasa, vel his similia. Præsertim libros sanctos ita custodiat, ut nunquam manum super litteras teneat, nunquam fumo nigrescere, vel ignis odorem [f. ardorem] 345 permittat. Ponat autem juxta se quæque sibi sunt familiarius necessaria, ut cum usum horum necessitas postulat, ipse ad exhibendum sibi frequentius surgat. Tantopere quippe vagatio est vitanda, ut nec per ipsam cellulam spatiari inaniter liceat. Porro si voluerit, calceis utatur in cellula.

Super metanceis vero disciplinis atque palmatis, sive etiam brachiis extendendis in orationibus, cæterisque sancti fervoris exercitiis, nulla fratrem lege constringimus, quin potius suæ committenda provisionis arbitrio judicamus. Sunt enim quibus horum aliqua non conveniunt, atque ideo tutum videtur, atque liberius, ut in talibus magis optio proponatur, quam definitiva regulæ sententia præscribatur. Radant autem caput per menses singulos, exceptis quadragesimæ duabus, quæ nimirum sine lavacro capiti transigendæ sunt. Balneis vero si fuerint incolumes, non utantur. Hæc itaque nos remoto omni austeritatis rigore, ideo sub tam modestæ discretionis libramine constituimus, ut frater, qui de sua est salute sollicitus, institutionem salutiferam non abhorreat: et tamen si hæc fecerit plenissime de omnipotentis Dei miseratione confidat. Verumtamen hæc regula post nostrum teneat obitum: nam dum vivimus, assuetum minui, Deo largiente, non patimur institutum.

Illud plane summopere est cavendum, ne sub colore quis eremiticæ vitæ jugum detrectet obedientiæ, imo tanto se astrictiori obedientiæ lege constringat, quanto hanc institutionem superexcedere cœnobaritarum regulam non ignorat. Sæpe enim frater de cella ad cellam jubetur habitaturus abscedere, nec aliquod utensilium, quæ suo etiam ipse labore paraverat, permittitur asportare. Sæpe optantes in remotione quiescere, ad peragendum opus compelluntur exire. Aliquando claves cellarum foribus subtrahuntur, et quam longo tempore nisi per singulos dies Dominicos non redduntur. Aliquando districtam sibi victus continentiam indicentes coguntur remissius vivere; volentesque reficere, compelluntur e contrario jejunare. Sæpe post sagnaros frater procul ire præcipitur: sæpe distrahendi vel coemendi gratia ad nundinas destinatur. Sed hæc et alia quæcumque a priore mandantur, ita patienter, et humiliter sunt servanda, ac si fuerint divinitus imperata. Obedientia quippe et bona nostra commendat et negligentiam excusat.

Ut ergo nostra sit remotio vel afflictio fructuosa, salutiferæ sit semper obedientiæ sale condita: et quoscunque boni operis vita nostra ramos expandat, in radice semper obedientiæ necesse est coalescat. Enimvero nos omnia hujus institutionis præcepta minutius non describimus, sed multa quæ et passim nobis occurrunt, ex studio præterimus. Quidquid enim in B. Benedicti Regula, quidquid in institutis, sive in collationibus Patrum est dictum, huic competere disciplinæ perpendimus; tamen in unum hic cuncta colligere superfluum judicamus. Huc accedit quod ipsa cellula, et diuturna conversatio perseverantem efficaciter instruit, et per processum temporis rebus aperit **346** quod verbis perstreptibus explicare carnis lingua non possit. Unde nos ex pluribus pauca, eademque breviter perstringendo transcurrimus, majoremque hujus sanctæ disciplinæ peritiam ipsi potissimum cellulæ reservamus. Perseveret enim

A tantummodo frater in cella; illa habitatorem suum omnem vivendi ordinem plenius edocebit.

CAPUT XIX.

De cogitationibus vanis et nocuis non suscipiendis, vel expellendis.

Nunc autem ex his quæ versantur in mente, pro styli compendio breviter disputemus; ut in spiritali certamine dimicantem adversus cogitationes proprias, et pugnas diversas quasi quibusdam telis insuperabilibus instruamus. In primis igitur, fili, quicumque manus ad confligendum paras cum invisibili hoste conserere, satage mentem tuam ab omni suggestionum obrepentium impetu pervigili custodia communire: et sicut quisquillas, et quæque purgamenta, quæ de operibus manuum tuarum decidunt, in ignem protinus alijcis; ita nihilominus cogitationum tuarum motus in Deum projice. Et quoniam ipse ignis consumens est, illi superflua cordis tui ad consumendum trade; memorans illud apostolicum: « Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum, quoniam ipsi est cura de vobis (Hebr. XII; I Petr. v). » Et Propheta: « Jacta, inquit, cogitatum tuum in Domino, et ipse te enutriet (Psal. LIV). » Unum quippe viriliter decertanti e duobus deesse non poterit: ut videlicet suggestionibus, aut ingredi tentantibus vigil semper obsistas, aut ingressas eliminare contendas. Sed facilius est hostiles impetus in vestibulo frangere, quam admissos extra mœnia propulsare: tutius est arcere præ foribus, quam laribus intronissos in terga compellere.

C Pone itaque tentationem quasi serpentem. Serpens nempe si ab ipso aditu præsto repellitur, sava sunt omnia: nil omnino corrumpitur, nil eorum, quæ intus sunt, inquinatur. Si autem semel fuerit admissus, tametsi quavis instantia postmodum cogatur abscedere, de veneno tamen ejus, vel squamis necesse erit aliquid vel perexiguum remanere. Ergo sollicitus esto semper, ut tentationi principio nascenti velut armatus, et expeditus occurras (II Cor. x): et parvulos orientium cogitationum motus ad petram, qui est Christus, allidas. Crede frequenter experto, sæpe certe tentationem quasi deliberantes admittimus, nobiscum videlicet primitus paciscentes, quod eam quantocius egeremus: sed licet suggestionem illam postmodum per egressum confessionis emittimus, licet pœnitentiæ nosmetipsos afflictione punimus, nescio quo pacto quibusdam pollutionis exclusæ reliquiis diu post carere non possumus; et justo judicio, qui prius volentes vano phantasmate jactabamur, nolentes postmodum acrioribus mordacis conscientiæ stimulis pungimur.

347 CAPUT XX.

De gulæ illecebris fugiendis.

Et quia prima omnium gula adversus insipientes illecebrarum suarum consuevit arma vibrare, adversus hanc bestiam et ipse fervidus irruet, continentiam te telis accinge. Suadet illa ut modum refectionis excedas; tu tui corporis frenum tenens ad satietatem nunquam pervenias: suggerit forte lautiores

cibos appetere; tu post peractum munus, quo cibi A reponantur, attende. Si enim digne perpendimus, ejusdem fere vesaniæ est esculentiores epulas inhiare, et anitergia cum eisdem in cuniculos mergenda depingere: æque nimirum ambitio utraque ridenda est: quia sicut egestionum sordes melius pictura non tergit; ita etiam venter hominis suaves cibos a grossioribus non discernit. Porro autem fauces, et gula callent quidem suavitate ciborum, sed ea diutius perfrui nequeunt, quia ventri protinus quæque dentibus atrita transmittunt. Sic itaque alternis vicibus et gula, cui cibi sapiunt, ab eis in momento deseritur: et ventri non sapiunt, a quo diutius servantur. Explorat autem diabolus quid nos ad vescendum suavius judicemus: hoc igitur oblato, suadet tenaciam, ut exacuat gulam: nimirum dum hoc B nulli dare disponimus, et tempus edendi congruum exspectamus, interim mens nostra crapulæ sit meditatorium, et male exundans lebes escarum.

Ut ergo materiam hujus vexationis amittas, pro-
jice quod male servatur: et protinus mens libera, deposito omni quo premebatur, erigitur. Quidam vero cum lautiores cibos non appetant, obtentu tamen levati, levandive jejunii refectionis frenum præcipiti libertate relaxant. Sed certum est, quia ciborum illa immoderata perceptio, corpus non tam viribus roborat, quam mole gravat, sensum obtundit, torporem ingerit, somnolentiam parit; et dum utique ventositatem frequenter efflare compellitur, cor fixum in oratione vel psalmodia tenere, tumor, vel, ut ita fatear, languor incolumis necessario pro-
hibetur. Si itaque vires insumendis alimentis exspectas, nunquam modum temperatæ sobrietatis excedas: quia, quod salubre est corpori, constat etiam corporali amicum inesse virtuti.

CAPUT XXI.

De vestium paupertate, et vilitate amanda.

Vestibus quoque vilibus et paucis esto contentus. Assuesce igitur, ut levi ac perexiguo semper induaris amictu. Quod quidem in initio non sine labore fit, sed procedente consuetudine, dum quasi in naturam vertitur, incommoditas frigoris facile mitigatur. Porro extremitas vestium, ciborumque penuria omnem avaritiam de corde monachi prorsus expellit. Ad quid enim mihi concupiscere quod nec alimentis, nec indumentis accrescat? Igitur et nuditatem pedum, et exiguitatem vestium, lecti duritiam, ciborum asperitatem, 348 aquæ potum, percipiendo pulmentum, et cætera hujusmodi, incipientes quidem non sine quadam formidine perhorrescimus; perseverantes autem, et longanimitèr insistentes, facilia prorsus, et tolerabilia deputamus. Asperitatem quippe frequentia mitigat, rigorem consuetudo commendat.

CAPUT XXII.

De nihil pro certo definiendo, et de cogitationibus discernendis.

Hanc etiam tibi met indicere consuetudinem non graveris, ut aggressurum te aliquid, facturumve nunquam pro certo definias: sed potius, si Deo

placere cognoveris, cum quadam videlicet conditione disponas, omnemque voluntatem tuam a Dei voluntate suspendas. Sic itaque ad agendum aliquid extrinsecus salage, ut supernæ dispositionis arbitrium assidue verseat in mente: quatenus si conatus tuus obviant e cujuslibet difficultatis obstaculo frangitur, mens tua protinus ad divinæ providentiæ judicium revertatur. Inter fluctuantes plane cogitationum inundantium impetus, mentem tuam quasi rete constitue: quæ videlicet recta consilia, velut pisces, contineat; et vanas cogitationes effluere, atque elabi, velut repentina quæque abominanda permittat. Discerne cogitationes, et non solum quæ ad mentem veniant, sed etiam unde veniant, vigilanter attende. Animadvertite quod loquor; sæpe namque malignus hostis præterita peccata ad mentem revocat, ut eisdem rursum illecebris delecteris: sæpe divinus Spiritus id ipsum facit, ut in fletibus compungaris; et cum una eademque ad diversos exitus tendat, plerumque mens improvida, quid circa se agatur ignorat. Sæpe a bono spiritu bona cogitatio peragendæ videlicet pietatis immittitur, cujus se auctorem callidus insidiator astuta persuasionem mentitur; ne scilicet bonum fiat, quod decepta mens ab adversario suggestum putat. Sæpe dum psallimus, tanquam officiosis cogitationibus a diabolo vehementius oppugnatur; ut dum mens nostra quasi pium quid cogitare se considerat, ab intelligendo, quod psallit, oculos licenter avertat.

Porro dum psallimus, Deo nostro sacrificium laudis offerimus. Sed huic sacrificio, pestilentes spiritus, velut harpyiæ circumvolant, et pravos ingerendo cogitationes tanquam injectis illuc quibusdam stercoreibus fœdant: aut certe omnino diripiunt, si tentationibus nos infestando, ab oratione compescunt. Sed sicut sacrificia placare Deum, si nobis rapta sunt, nequeunt; ita et quæ fuerint inquinata, auctori munditiæ placere non possunt. Unde pari modo cavendum est, ne vel nos acquiescamus in tentatione deficere, vel hostis insiliens sacrificium nostrum cogitationis fœdæ contagione valeat inquinare. Sive autem Scripturarum meditationi deditus, sive operi cuiquam sis intentus, frequenter ad orationem recurre, et terræ prostrato corpore, mentem ad cælum erige. Quo fit, ut et cor tentatio deserat, et ab oculis acedia diu sedentibus importuna discedat: verum 349 noli diu prostratus jacere, quia tunc diabolus, tanquam et ipsa mens jaceat, ad tentandum acrius infestare festinat, et mista somno cogitationum phantasmata subministrat. Quotiescunque enim occultus hostis dormitantis oculos palpitare conspexerit, mox tædioso cordi jaculum pravæ cogitationis infligit. Quia tunc videlicet opportunum nocendi locum callidus insidiator invenit, cum mentem nostram a custodiæ suæ circumspicione languescere per oculi exterioris indicium deprehendit. Sæpe manus ad orationem in modum signi salutaris extendende, ut dum crucis imaginem conaris exprimere

merito apud Crucifixum veniam debeas facilius im-
petrare.

CAPUT XXIII.

*Contra omnes tentationes, mortis sepulturæque memo-
riam multum prodesse.*

In omni autem titillantis pugnae certamine, sepulcrum stude semper ad memoriam revocare. Ira fortassis effert animum, dirige protinus oculos ad sepulcrum; mox enim omnis amaritudo deponitur, dum quo furor humanus vergat, mens provida contempletur. Superbiae spiritus inflat, sepulcrum ad mentem redeat; necessario etiam illic rigidae cervicis tumorem premimus: ubi cinerem nos procul dubio pulveremque pensamus. Quid superbis, terra et cinis? invidiae faces inflammant, et ad sepulcrum respice; et disce, quia qui tam cito ab hac **B** vita discedimus, frustra bona temporalia aliis invidemus. Incentiva libidinis aestuant, sepulcrum doceat quam velociter humani corporis viror arescat, et quam superfluo voluptuosum corruptibili carni cubile substernitur, quam videlicet horrendae domus requies in proximo praestolatur.

Gulae pruritus illecebrat, sepulcro protinus ad mentem reducto, considera: quia dum carnem nostram delicate, vel tenere fovendo distendimus, cibum procul dubio vermium saginamus: eoque fit, ut quo plura comedimus, a pluribus comedamur: dumque ventrem molliter alimus, ingratis convivis pingua alimenta nutrimus.

Avaritiae stimulus incitat, ad sepulcrum praesto semper recurre, ibique condisce, quia mortalitatis **C** ejus incassum stipendia plura congerimus, qui iter ipsum quod pergimus, tam brevi spatio terminamus. Accedia te, vel somnolentia deprimit, sepulcrum te doceat pro aeternis nunc praemiis vigilare, in quo videlicet, te necesse est diutissime sine ulla postmodum remuneratione quiescere, quatenus qui aeternam requiem gaudii caelestis exspectas alacriter, nunc cum propriae torpore desidia, momentaneo labore configas.

Vestium te nitor oblectat, ad sepulcrum recurre, atque perpende, quam vesane desipiant, qui exornare vile pulvisculum vestibus ambitiosis anhelant: qui nimirum idcirco lutum auro contegunt, sordibus munditias superponunt: quia quae vera sunt ornamenta interioris hominis non intelligunt. Vana gloria fortassis **D** elevare te nititur, ad sepulcrum respice, et quo fine omnis **350** humana gloria claudatur, attende: « Omnis enim caro fenum, et omnis gloria ejus, quasi flos feni (Isa. iv). » Prurit lingua per ventosa, sive scurrilia verba diffluere, sepulcrum ad mentem redeat, et sicut a criminosa, sic etiam ab otiosa te, vel jocosa nihilominus loquacitate compescat. Illic nimirum perite valebis addiscere, quam districte nos expediat a cunctis hujus vitae vanitatibus declinare: et ne plura enumerando te diutius protraham, in omni pugnae surgentis articulo haec te sollicitudo non deserat, ut protinus mentis oculos ad sepulcra contemplan-
da convertas: quatenus dum te illic immu-

dum abjectumque pulverem esse consideras, cervicem cordis adversus Conditorem in arrogantiam non extollas; dumque te conspicias procul dubio moriturum, jam te pulsantibus vitiis exhibeas velut mortuum. Esto quoque sollicitus, ut cum pravam tibi met cogitationem adesse persenseris, extenso pollice, protinus cor tuum signare festines: quatenus dum in ipsam carnem signum sanctae crucis imprimitur, continuo interior homo ad dimicandum cum cogitatione perversa totis viribus excitetur. Sicque mens, sublato triumphali vexillo, hostibus suis viriliter obviet: et propriis sedibus, dum adhuc in vestibulo retardatur, exturbet.

CAPUT XXIV.

Quomodo confiteri debeas.

Quod si aliquando consistens in cellula illicitum aliquid cogitando, vel etiam operando, peccaveris, unde te quantumlibet conscientia pavefacta remordeat, non statim confessionis gratia prodeas, vel propositi silentii rigorem frangas; ipsi autem Deo Domino nostro Jesu Christo interim confitere, et futurae jam confessionis, velut quasdam illi arrhas, in hunc modum trade: « Domine Jesu Christe, aeternae Pontifex, et sanctorum minister (*Hebr. ix*), ac veri tabernaculi sacerdos juxta ordinem Melchisedech, qui sanctum et immaculatum proprii corporis tui agnum, hostiam salutarem obtulisti Deo Patri in odorem suavitatis pro peccatis nostris, et sic non sine sanguine semel in anno in Sancta sanctorum intrasti, hoc est in ipsum caelum, ut appareas vultui Patris, tibi confiteor quia cecidi in hoc peccatum, quod oculos tuae majestatis latere non potuit. Unde et propter illud, et propter alia innumerabilia, et gravissima peccata mea non sum dignus infelices oculos meos levare ad caelum, vel ingredi in sanctam Ecclesiam tuam, aut etiam benedictum nomen tuum pollutis labiis meis exprimere. Quapropter lacrymabiliter obsecro immensam clementiam tuam, qui pro peccatoribus mihi que similibus mori dignatus es, ut hoc mihi clementer indulgeas, et ad veram fructuosamque poenitentiam me pervenire concedas. »

Quod si adhuc etiam quaeris, quomodo solus ad horam primam, sive completorium debeas confiteri, sic dicito: « Ego miserrimus et infelix confiteor coram Deo, tibi, sancta et gloriosa virgo Maria, et vobis, omnes sancti Dei, mea culpa, peccavi nimis per superbiam, in suggestionem, delectationem, consensu, cogitationem, **351** verbis, et opere. Propterea deprecor te, piissima Dei Genitrix, et vos omnes sancti et electi Dei, ut orare dignemini pro me misero peccatore. Intercedentibus vobis omnibus, misereatur mihi omnipotens Deus, dimittat mihi omnia peccata mea, liberet me ab omni malo, conservet, confirmet, corroboret me in omni opere bono, et absolvat me Deus ab omni vinculo delictorum meorum, et perducat me Christus Dei Filius ad vitam aeternam. Amen. »

CAPUT XXV.

De his quæ ad levandum pondus eremiticæ austeritatis valent.

Plane omni conatus instantia, summisque viribus enitere, ut ad lacrymarum gratiarum contemplationisque perfectionem possis attingere. Quod nimirum non ad hoc tantummodo proficit, ut in illo beatitudinis regno gradus superior acquiratur: sed ad hoc etiam, ut in hac ipsa vita quam ducis, omnis rigidæ austeritatis horror abscedat; seseque quidquid districtiois, quidquid afflictionis amarum videbatur, in dulcedinem vertat. Cum videlicet amor timori, libertas successerit servituti, tunc necessitas in voluntatem vertitur, et inenarrabili charitatis incendio suave fit et jucundum quidquid eatenus videbatur asperum et durum. Porro Israeliticus ille populus in vastitate eremi constitutus, cum et in Ægyptum jam redire non posset, et adhuc promissam terram, meritis præpedientibus, non intraret; laboris et itineris lædium, diversæque necessitatis inopiam coactus est sustinere (*Exod.*). Sic nimirum, sic quisquis tenebrosam mundi hujus jam latitudinem sprexit; sed adhuc tamen ad perfectionis culmen, torporis astrictus ignavia non aspirat: multas ærumnarum, laborumque molestias necesse est perferat: utpote inter utrumque consistens, et mundanæ prosperitatis qualicumque consolatione non utitur, et tamen adhuc supernæ contemplationis lumine perfrui non meretur. A mundo siquidem avertit oculos, quem reliquit; et lumen necdum valet videre, quod quærit; non habet jam de sæculari delectatione quod gaudeat, et spiritualem lætitiā non degustat, ad quam videlicet non ingenuo fervore festinat.

Quapropter, aut ad perfectionem totis nisibus elaborandum est, aut multa calamitatum tentationumque lædia perferenda. Durum sane est regalis curiæ militiam sustinere: at postquam gratiam Regis adeptus, ejus cœperis lateri familiariter adhærere, cubiculum frequentius ingredi, astare conspectui, mutua miscere colloquia, privatis interesse consiliis; totus mox ille militiæ labor dulcis, et amœnus efficitur, inquietumque negotium quavis quiete suavius deputatur. Nimirum sine labore laboras, sine molestia satagis, sine vexatione discurras.

Festina ergo vitiorum passiones elidere, ut in cubiculum Regis admissus, ei valeas tanquam domesticus adhærere; et mentis tuæ acies eo liberius in lucis Auctorem intendat, quo tenebrosa phantasmatum, vanarumque cogitationum **352** caligo non obstat. Sæpe autem dum multiplici tentationum obsidione vallamur, divinæ respectu clementiæ repente in contemplationem rapimur. Et sic velut intra diversorium, magnificam Regis gloriam per occultas rimas inspicimus; dum corpore foris posito, ventorum procellas, et pluviarum inundantium turbines sustinemus. Sicque quodammodo solus oculus deliciarum regalium voluptate perfruitur, dum membra cætera flabris et cruciati-

A bus exponuntur. Ut ergo levigetur labor itineris, tendendi sunt oculi ad requiem mansionis. Leve nimirum sit omne quod peragimus; si præ oculis meta semper habetur, ad quam festinamus. Illud quoque ad allevandum districtiois eremiticæ pondus non mediocriter proficit: si cibi parcioris inopiam, et potus ariditatem, aliaque nonnulla carni contraria, sibimet quis ad tempus indicit. Nam cum postmodum ad consueta revertitur, consuetudinis regulam, remissionis lassitudinem arbitratur: et collatione quadam facta, lucrum care non minimum deputat, his aliquid adjecisse, quibus tunc contenta vivebat.

CAPUT XXVI.

Quomodo lacrymarum gratia possit acquiri.

B Sed quia lacrymis insistendum esse docuimus, consequenter etiam quomodo ad ipsam lacrymarum gratiam possit attingi, prout earum largitor infuderit, breviter intimemus. Quisquis ergo non tam arido corde mœrere, quam et lacrymarum inundantia quæris affluere; non modo te a strepitu negotiorum sæcularium remove, sed a fraterni sæpe colloqui mutua te fabulatione compesce: omnes a te mundanæ actionis curas, et sollicitudines amputa, et eas tanquam rudum moles, et meatus obstacula ab obstructi fontis spiramine submovere festina. Sicut enim in caverna terræ de abyso veniens aqua colligitur; se l obicibus oppressa, non effluit; sic in humano corde considerata profunditate divini judicii tristitia nascitur, quæ tamen per fletum lacrymis erumpentibus non emanat; si terrenorum actuum sufflamen obsistat: tristitia quippe lacrymarum materia est: sed ut hujus fontis possit ubertim vena profluere, satage cuncta negotii sæcularis obstacula remove, et ut quod frequenter expertus sum, non omittam; ipse quoque spiritualis zelus, disciplina commissorum, correptio delinquentium, sanctæ prædicationis alloquium, hæc, et his similia tametsi sancta sint, et divina prorsus auctoritate mandata, lacrymarum tamen procul dubio noscuntur impedimenta.

Si igitur ad lacrymarum gratiam pia vis intentione pertingere, non solum a terrenis negotiis, sed a quorundam te aliquando spiritualium exercitiorum executionem compesce. Malitiam quoque, iram et odium, et reliquas vitiorum pestes de antro tui cordis elimina; ne si te accusatrix conscientia forte remordeat, mens tua intimi roris vacuata madoribus, ariditate formidinis contabescat, dicente Scriptura: « Arescentibus hominibus præ timore (*Luc. XXI.*) » Sanctitatis quippe fiducia, et testis innocentie conscientia puram mentem quibusdam cælestis gratiæ rivulis irrigat, et resolvit in lacrymas, duritiam squalidi cordis emollit, et profluendi meatum fletibus aperit. Sit ergo conscientia tua pura, munda, nitida; sit sincera, azyrna, atque ab omni labe nequitiarum spiritualium defæcata: et cum compunctio cordis erumpere properat, obex mordacis conscientie non obsistat; neve cor pavidum dignæ for-

midinis albor obstringat, et lacrymarum aqua yersa in glaciem non currat: quanquam et metus criminum compunctionem aliquando pariat lacrymarum.

Sed aliud est timor servilis, aliud gratia spiritualis, qua videlicet holocausta medullata Deo super aram contriti cordis offerimus: et pingue sacrificium in odorem suavitatis salubriter adolemus. Quæ nimirum sancti Spiritus gratia si defuerit, licet mentem ad supernam gloriam quis sublevare contendat; licet gehennæ supplicia, vel præterita peccata ad memoriam reducat, vel etiam Dominicæ passionis mysteria recolat; propter hæc tamen omnia lacrymæ non erumpunt, cui mentis arcana peccatis exigentibus obdurescunt. Tu autem, sicut prudens et operosus agricola, agrum tuum indesinenter exerce, terram tui cordis, et corporis vomere sanctæ disciplinæ proscinde, glebas duritiæ minutatim contere, vitiorum vepres extirpare contende; et sic paratus quotidie, tensis in cælum oculis superni imbris inundantiam præstolare. Nam summus Arbiter, ille videlicet occultus inspector, qui stat post parietem nostrum, « respiciens per fenestram, prospiciens per cancellos (Cant. 11); » licet ad tempus aquam provida dispensatione contineat: si te sic solerter agentem, ac vigilem esse conspexerit, agrum in proximo uberibus proprii charismatis imbribus irrigabit; et ita diversis virtutum floribus ager ornabitur: ut qui eatenus squalidus ac sterilis videbatur, jam proventu exuberantium segetum feraciter cumuletur.

CAPUT XXVII.

De perseverando in eo vitæ modo, quem semel quis arripuerit.

Præterea vitæ modum, quem semel arripueris, perseveranter tene, constanter exsequere, ne scenica, quod absit, a temetipso videaris vertigine discrepare. Nolo igitur male volantis Icarum sequaris exemplum: qui nimirum dum modo summa penetrat, modo dimissis alis in ima declinat, inconstantiæ suæ diffrenata libertas in hiantis eum pelagi profunda præcipitat, ne forte; quod dicitur, multicolorem te nutans mutabilitas reddat; sed uniformem potius status gravitatis exhibeat. Persevera itaque in eo quod cœperis, et rectam consuetæ vitæ lineam tene; ne te novum semper variatæ vitæ diversitas reddat, sed in sanctæ constantiæ fundamento præfixæ regulæ consuetudo stabiliat; ut diurnæ consuetudinis usus obdulcet, quod tanquam amarum prorsus, et asperum infirmitas humanæ fragilitatis abhorret. Exhibe te undique virtutum nitore conspicuum, et uniformi, ut ita loquar, veste sanctitatis ornatum, cui videlicet, nullus cuiuslibet vitii pannus videatur assutus. Inhonestum quippe videtur, atque ridiculum, si indutum te veste purpurea, sericis ocreis, calceis deauratis, solum te villosi arietis pileum inter multas ornamentorum infulas exhibeat rusticanum.

Quod dicere gestio, tale est: cum in afflictione jejunii, in censura silentii, in abjectæ vestis asperitate Antonium præbeas; ne in levitate risus, vel

facetæ dicacitatis urbanitate, Democritum ostendas. « Quis enim consensus templo Dei cum idolis? Quæ societas luci ad tenebras? Deo ad Belial? » (II Cor. vi.) « Modicum » enim « fermentum totam massam corrumpit (I Cor. v). » Sic igitur ager animæ tuæ virtutum segetibus floreat, ut nequaquam veprium aculei per incuriam inhorrescant. Sic ex una parte rectitudo videntes ædificet; ut ex altera vitio emergente, velut impacto ariete, quod ædificatum est, non vacillet. Esto itaque gravis incessu, maturus in verbo, piger ad vindictam, velox ad indulgendam poenitentibus veniam. In omnibus te exhibe consummatæ virtutis exemplum, et, ut dicitur, undique te præbe teretem, atque rotundum: ut malleo nunc disciplinæ contusus, et lima poenitentiae, sanetique certaminis expolitus, postmodum sine tiuitu, vel strepitu ponaris in ordine lapidum ignitorum.

CAPUT XXVIII.

Qualis eligi, et qualis esse debeat eremitarum prior.

Quia igitur pro styli compendio qualiter conversari debeat eremita, utcumque descripsimus; qualis etiam esse eremitarum prior expediat, in calce opusculi breviter annectamus. Nec dicendus est ordo præposterus, si is qui officio futurus est primus, in descriptione regulæ ponatur extremus; cum et prius debeat in eodem proposito vivere, quam præesse, omniumque se præbere debeat minimum, qui in regimine videtur esse prælatus. Cavendum itaque est, ne de monasteriali ordine prior eligatur inter eremitas; licet prudens, et doctus, vel regularibus disciplinis videatur instructus. Sed ex ipso proposito spiritualis frater eligatur, qui videlicet jam cœperit eremitice vivere, et experimento didicerit contra spirituales nequitias dimicare; qui pugnas alieni cordis ex semetipso domestice colligat, et quod ex ore confitentis audierit, ex propria conscientia, velut trita manus ad prælium, recognoscit.

Stude itaque prior, ut te contiguus alloquar, quatenus quos prioratus officio superas, si possibile est, quantumlibet etiam vita præcedas. Vivida quippe, et efficax in discipulorum cordibus prædicatio est, aliis alimenta providere, providentem vero in jejunii rigore persistere. Optime vigiliis prædicat, qui post longum psalmodiæ decursum, signum excitandis fratribus pulsat: eloquentissime, dum tacemus, silentium commendamus: fructuose de extremitate vestium disputat, qui se pannorum conscissione deformat. Indumentorum vero iuxta divitem nitore conspicuus, frustra cum Joanne pilos prædicat camelorum. Ultor injuriæ patientiam **355** non suadet. Qui cumulandis pecuniarum quæstibus inardescit, ignem avaritiæ in alieno pectore non exstinguit. Qui crebra vagatione raptatur, de remorandi censura frivolus disputator habetur. Qui autem cellulam perpetuus incolit, ad stabilitatis præconium de toto corpore linguam facit; et cum os taceat, muta membra melius, quia et simplicius, clamant.

Vitæ tuæ semper habeto testem, qui et occulta bona tua in fratres ædificatoria debeat relatione transfundere, et famam tuam a sinistra possit suspitione purgare. Per planiora duc gregem tuum; sed excelsa interim discretus ductor ostende: quatenus dum dispensationi tuæ deputant, quod remissius vivunt, et auctoritati Patrum districta, quæ audiunt, ad conscendendam perfectionis arcem expeditius accingantur; pudeatque ipsos ignobiliter in imis hebescere, qui per excelsa discunt prævios ingenue commēasse. Per recta gradientibus te supparem præbe: in delinquentes autem disciplinæ vigorem zelatus exerce. Pro observanda intra conscientiam innocentiae puritate, noli virgam deponere disciplinæ: sic tamen correptionis verbum ex labiis proferatur, ut fraterni amoris in pectore dulcedo servetur. Sicut plane capiendis avibus de manu stantis accipiter advolat: sic indignationis vox sine tuæ mentis indignatione procedat. Nam et sagitta, cui infigitur, vulnerat: sanguinem tamen is a quo prodiit arcus ignorat. Notandum tamen, quia fragilis mens ab eremi perseverantia facilius frangitur, etiam si levis injuriæ summotenus occasio præbeatur. Nam et gravis sarcina tanto minori deliberatione deponitur, quanto et ipse quodammodo suadere videtur humerus qui gravatur.

Facile igitur ab illorum cohabitatione disceditur, ubi quisque quotidiana frui victus inopia, rarissimam vero copiam tolerare jubetur. Unde temperata disciplinæ arte utendum; ne quos afflictio privata debilitat, injecta duræ correptionis asperitas sternat. Cujuscunque autem fortiter agentis exemplum, siquidem ex tuis est, suppressa persona, profer in medium, si autem extraneus, vocabulum exprimat. Efficacius enim modernorum cohortantur exempla, quam veterum; et magnæ confusionis pudor est, si cum sanctis viris in una simul ætate viventes, in rectæ conversationis studio eis in aliquo non reperiantur æquales. Quandoquidem illos sola mentium ingenuitas roborat: istos autem diversorum temporum debilitas non excusat.

CAPUT XXIX.

De venientibus ex sæculo ad eremum.

Si quando de sæculari habitu quis ad eremum converti voluerit, noli, juxta priorum normam, rudimenta monasterii suadere: sed si devotio vera ac sincera patuerit, in eremo, quam flagitat, conversionis aditum præbe. Eo quippe, ut lugens loquar, pleraque devoluta sunt monasteria, ut vitiosiores reperiantur ab eis ingressi: quam ii, qui nuper **356** sunt de mundani naufragii fluctibus erati. Et certe simplici metallo monetæ signum congruenter imprimitur: at postquam falsatus est nummus, difficile est ut ad veritatem monetæ regulæ corrigatur.

Pateat igitur aditus venienti de sæculo, ut imprimatur quodammodo simplici superveniens figura

A metallo. Ingressus autem cellulam, non statim omnem consuetudinis regulam permittatur implere: sed diu quærat, quod difficulter inventum, charius teneat. Postmodum vero processu temporis omnes sancto desiderio relaxentur habenæ; et quidquid ardui mens spirabat, attentet: ut in ipso fervoris spiritu semitæ sublimioris iter aggrediatur, incedere, a qua postmodum pudeat ignobiliter declinare: et initii sui rudimenta pro exemplo semper ante oculos teneat, ut si non eminentiora conscenderit, ab his saltem dilabi, quæ dudum cœperit, erubescat.

CAPUT XXX.

De his qui ex cœnobitica conversatione ad eremum accedunt.

Si autem de regula monasterii sit, qui ad eremum properat, supersitiosas quasdam monasticæ disciplinæ censuras, supervacuos tintinnabulorum clangores, cantilenarum multiplices harmonias, ornamentorum phaleras, et cætera talia, quadam sobriæ reprehensionis arte dijudica, competenter extenua, sine damnatione deprelia, inferens illud Apostoli: Quia « in Christo Jesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed nova creatura (Galat. vi). » Et iterum: Quia « Altissimus non in manufactis habitat (Act. vii). » Illud etiam ad Timotheum: « Quia corporalis exercitatio ad modicum utilis est, pietas autem ad omnia utilis est (I Tim. iv). » His igitur et hujusmodi documentis existimationem monasterialis ordinis quodam modestæ censuræ libramine supprime; ut dum in audientis mente fabrica consuetæ vitæ destruitur, prælatæ solitudinis ædificium construatur: et ad standum se de cætero constanter accingat, qui se hactenus jacuisse considerat.

Si vero post peracti laboris diuturna certamina post edomatas maceratæ carnis illecebras, cum jam se viderit quorundam vitiorum, velut totidem hostium, calcare cervices, cœperit immoderatus transacta despiceret; et ea, quæ præsto sunt, liberiori laude proferre; tunc cœnobiorum sunt efferenda præconia, et quæcunque in eorum discipulis aguntur, ad Dei gloriam referenda; ac salutaris obedientiæ perhibenda sunt sacrificia; quatenus dum professio vitæ communis extollitur, de singulari proposito, si qua forte subreperat, arrogantia deponatur. Et nequaquam quasi de perfectioris vitæ privilegio lumeat, dum plerosque in inferiori gradu tanto sublimius incedentes adhuc fortasse non æquat. Admonendus est, ut si quid agendum fortassis imminet, non propterea quorundam more cœnobarum, velociter psallat: et sic de Psalterio ad negotium vice perversa, tanquam de pelago ad litus enatare contendat. Anxietatem quippe spiritus, callidus insidiator **357** immittit: quietum vero et hemilem animum, ubi requiescat, princeps pacis inquirat. Respondeat igitur adversario suggerenti fabulosa, dum psallit: dum hoc, quod præ manibus est, officium perago, interim tace; postmodum si quid causa dictaverit, innotesce.

Quod si adhuc pertinacius ingruit, et obfirmatus

insistit, utrumque simul, et id quod mittitur, et eum A qui miserit maledicat, Adjiciat quoque verbis eum terrere minacibus, dicens: Me infelix desere, et tremendum iudicii diem ante oculos pone, in quo videlicet juste damnandus es, et perpetuis postmodum flammis ultricibus exurendus. Qui nimirum terror plurimum valet ad superandam pugnam, et ad effugiendam versuti insidiatoris astutiam. Hinc est etiam, quod præmissis orationibus exorcismi, semper ex ecclesiastica traditione subjungitur: Qui venturus est iudicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem: ut dum malignus spiritus tanta formidine in tentatione percellitur, a creatura Dei terribus expellatur. His et hujusmodi telis commilitones tuos subtiliter instrue, et in acie cum adversariis jugiter dimicare prævis doce.

CAPUT XXXI.

De patientiæ virtute, illi qui præest maxime necessaria.

Plane cum omnibus debeas florere virtutibus, qui ad virtutis exemplum es super alios constitutus, patientiæ virtuti propensius studeas: omnigenæ adversitatis obstacula per patientiam vince. Patientia te durum lapidem, imo insecabilem præbeat adamantem. Adamantis quippe sigillum formam cæteris lapidibus imprimit: sed vicissim in se nullius soliditatis imaginem prorsus admittit. Mens quoque tua si irruentibus adversis nulla se perturbatione mutaverit, velut alieni in se lapidis imaginem non accipit: imo suum aliis characterem imprimit, dum quidquid adversitatis acciderit, in salutem sibi suavitate mentis, et animi tranquillitate convertit. Aut nunquam, aut raro capitulum cum fratribus celebratur, quo missa metanœa te non accuses; ultro etiam in te scoparum disciplina procedat, humilitatis auctoritate deposce. Si vel tuum, vel cuiuslibet fratris læsum adversum te animum senseris, noli quiescere, donec studeas vulnus mentis, prout causa dictaverit, vel corripiendo, vel mulcendo, vel etiam satisfaciendo sanare. Idcirco autem super prioris officio diutius verba protrahimus, quia divina gratia præduce, omnem subjectorum perfectionem in ejus pendere magisterio non ambigimus. Quod enim stomachus in humano corpore, hoc prope modum prior est in fratrum spiritualium congregatione. Sicut enim de stomachi receptaculo vigor D et robur per omnia corporis membra diffunditur; ita nimirum de bene administrato 358 præsentis officio omne corpus in charitatis compage degentium vegetatur.

CAPUT XXXII.

Non perfecta et consummata eremiticæ vitæ insti-

tuta, sed leviora quadam hujus conversationis principia in hac regula contineri.

Obsecro autem ne me, fratres mei, districtiori quam hic legitur, lege viventès, dissolutionis arguant, et austeritatem eremi temperasse, austerioris forte censuræ quam debeant, suggillationibus reprehendant. Nam cum Israelitæ illi carnales decidentibus Benjamin filiis venialiter parcunt, unamque ex Israel cecidisse tribum lacrymabiliter gemunt, et amaris fletibus et ululatibus conqueruntur: quid nobis agendum est, cum videamus inter ecclesiasticæ disciplinæ reliquos ordines eremiticæ professionis numerum eatenus imminutum; ut in plerisque terræ provinciis non ambigamus funditus esse deletum. Parcendum est ergo Benjamin, egregiis videlicet, ac robustissimis inter Israelitas cæteros bellatoribus; quatenus venialis, et moderata discretio per posteritatis incrementa multiplicet, quos utique districta severitas, vel potius humana fragilitas annullavit. Et sic tribuum numerus constet, dum eam, quæ periisse videbatur, austeritas temperata conservet. Nam et illud quoque non excidit, quod sancti apostoli, qui missi fuerant crucem Christi humano generi prædicare (*Act. xv, xxi*), omniumque virtutum adoptionis filios documentis imbuere, inter ipsa nascentis fidei rudimenta, hoc solum quibusdam præceperunt gentilibus: ut abstinerent se ab immolatis simulacrorum, et sanguine, et suffocato, et fornicatione. Imponentes quippe minima, non prohibere majora; ut qui novæ doctrinæ duritia poterant deterreri, quandoque ad fortia convalescerent præceptis mitioribus invitati; et a parvis, ac levibus, velut pueri adhuc lactentes, inciperent, ut graviora legis divinæ mandata in perfecta postmodum ætate valenter implerent.

Nos etiam, qui spiritalis infantie crepundias teximus, et lactantis adhuc eremitæ, ut ita fatear, incunabula fabricamus; dum debiles quosque, nostrique consimiles per planiora deducimus, expedite præinctos ab ardui montis ascensu minime prohibemus; quatenus imbecilles adhuc sic lactis liquor enutriat, ut valentes, ac vividos corpulentioris sibi soliditas non repellat. Hoc autem ex divinæ clementiæ bonitate confidimus, quod quisquis illa peragere, quæ in hoc opusculo scripta sunt, augendi propectus intentione studuerit, non lædetur a morte secunda, nec delebitur nomen ejus de libro vitæ, sed Agnus ille, qui eum post se crucis suæ conspicit gestatorem, in cœlesti Jerusalem ascribet sibimet procul dubio cohæredem (*Apoc. xx, xxi*). Amen.

Sit nomen Domini benedictum.